

nyelven; beszélni azért beszélhetne mindenki, vagy anyanyelvén, vagy valamely elterjedtebb európai nyelven. Ha gondoskodva lenne különféle nyelvű gyorsírókról, azért utólag az említett mindhárom nyelven ki lehetne adni a vita lefolyását, s a hozott határozatokat.

Egyesületi közlemények.

Az országos erdészeti egyesület 1893. évi április hó 23-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök; Belházy Emil, Eleőd Jósa, Fekete Lajos, Garlathy Kálmán, Ghyczy Emil, Kallina Károly, Nemeskéri Kiss Pál, Luczenbacher Pál, Máday Izidor, Rutska Tivadar, Scholcz Rezső, Tavi Gusztáv választmányi tagok, Arató Gyula, Kozma István, Ocsárd Károly alapító tagok, Levitzky Albert pénztárnok és a titkár.

Bedő Albert alsó alelnök a gyűlést megnyitván, sajnálattal jelenti, hogy elnök ő-exja, hivatalos teendői által gátolva, az ülésen nem vehet részt.

I. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei f. évi január hó 1-től kezdve	11.495 frt 23 kr
Kiadásai ugyanazon idő alatt	11.074 frt 56 kr
Kézi pénztári készlet	420 frt 67 kr

A kimutatott bevételekből 500 frt oly összeg, mely a gróf Tisza Lajos alapítvány és 155 frt a «Magyar erdőtiszték árva leányait segélyező alapítvány» 1892. évben esedékessé vált kamatainak ugyanazon évben segélyekre fel nem használt részéből az alapszabályok értelmében az 1893. évben való felhasználás végett a folyó évi kezelésbe szolgáltatott át; 500 frt oly összeg, melyet Szécsi Zsigmond a selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémia

rendes tanára az Erdőhasználatlan című mű kinyomatási költségeinek fedezésére, mint a hozzájárulás 1-ső részletét, beszállított; míg 2 frt a Wagner Károly alapítvány javára, 160 frt mint készpénz alapítvány és 1332 frt 36 kr kötelezvényekben tett alapítványok törlesztésére folyt be. A többi bevételekre tehát 8845 frt 87 kr esik.

Az alapítványi és letéti számadások szerint ezen pénztárakban pénzkészlet nincs, megjegyeztetik azonban, hogy ha a letétekből részint 1891., részint 1892., részint 1893. évben kölcsönképen 5192 frt 50 krnyi összeg adatott át az alapítványi számadásnak és gyümölcsözőtöbb elhelyezés végett értékpapírok vásárlására fordítottatott.

Ezek szerint a jelenlegi pénzkészlet a következő:

1. Kézi pénztári készlet	420 frt 67 kr
2. Alapítványi készlet	— frt — kr
3. Letét	— frt — kr
Összesen	<u>420 frt 67 kr</u>

Végül megjegyeztetik, hogy az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 800 frt névértékű $4\frac{1}{2}\%$ -os és 4000 frt névértékű 4% -os magyar földhitelintézeti záloglevele, 23.000 frt névértékű 4% -os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevele, 600 frt névértékű 1860. évi államsorsjegye, 300 frt névértékű 3% -os osztrák földhitelintézeti nyeresemény kölcsön kötvénye, végre 51.500 korona névértékű 4% -os koronajáradék értékpapírja van letétbe helyezve.

Miután a pénztári készlet, a fentebb kimutatott összeggel egyezőnek találtatott, a jelentés észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

II. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete által létesített nyugdíjintézet tervezetének megvizsgálására Bedő Albert elnöklete alatt Dóbl Miklós, Máday Izidor, Horváth Sándor, Rutska Tivadar és Székely György tagokból kiküldött bizottság megállapodásairól a titkár, mint előadó, a következő jelentést terjeszti elő.

Tekintetes Igazgató Választmány!

Fo'yo évi február 5-én tartott ülésében megbizni méltóztatott bizottságunkat, hogy a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének a magyar gazdatisztek és erdészek segély és

nyugdíj-egyesülete által elkészített tervezetét és a most megnevezett egyesületnek ezen nyugdíjintézet támogatása érdekében egyesületünkhöz intézett f. évi február 3-iki kérelmét az országos erdészeti egyesület által képviselt erdőtisztek és erdészeti altisztek érdekei szempontjából megvizsgáljuk s megállapodásainkról a t. igazgató választmányának lehető rövid idő alatt jelentést tegyünk.

Miután a tervezett nyugdíjintézet működésének alapját, a gazdatisztek és erdészek segély és nyugdíj-egyesülete által kidolgozott díjszabályzat fogja képezni, bizottságunk okvetlenül szükségesnek találta, hogy e díjszabályzat mindenekelőtt egy hivatott szakembernek adassék ki megbirálás végett.

Ennélfogva a bizottság kérelmére egyesületünk elnöksége Scholez Ágoston egyetemi tanárt kérte fel, hogy mint ezen a téren általánosan elismert szaktekinély, a kérdéses nyugdíjintézet tervezetéről a következő kérdőpontok figyelembe vételével véleményét adjon és pedig:

1. helyes alapon és helyes számítással vannak-e a megküldött füzetben foglalt díjtáblázatok összeállítva?

2. lehet-e teljes megnyugvással számítani arra, hogy a tervezett nyugdíjszövetkezet ezen díjtáblázatok mellett biztosan fenállani és megizmosodni fog, még abban az esetben is:

a) ha a megalakuláskor semmiféle alaptőkével sem fog birni s ennélfogva tisztán a tagok befizetésére fog utalva lenni;

b) ha tagjainak száma a 200—500-at nem fogja meghaladni;

c) ha tagjainak nagy része — mint a jelen esetben sok valószínűséggel feltételezni lehet — idősebb koru egyénekből fog állani s ennek folytán egy bizonyos idő letelte után, ugy a rokkantsági, mint a nyugdíjazási és halálozási esetek is aránylag nagy számban fognak egyszerre beállani;

d) ha a nyugdíjszövetkezet pénzei, csak jelzálogos kölcsönökbe vagy mérsékeltebb kamatozásu, de biztos értékpapirokba fektetve gyümölcsöztetnek;

3. a szóban forgó díjtáblázatok mellett nyújthat-e a tervezett szövetkezet tagjai részére a nagy hazai és külföldi életbiztosító intézetekkel szemben olyan határozott előnyöket, melyekre való tekintettel létesítését indokoltnak és kívánatosnak lehessen elismerni és ha igen, miben fognak állani ezen előnyök és az életbiztosító

intézetek hasonló feltételeivel szemben, milyen mértékűek lehetnek?

4. ha a 2. pontban felsorolt előfeltételek mellett a tervezett szövetkezet fennállítására és megerősödésére feltétlen biztossággal számítani esetleg nem lehetne, de egy ilyen intézet létesítése mégis előnyösnek volna tekinthető, milyen természetű módosítások volnának a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete által készített tervezeten eszközözlendők, hogy a létesítendő intézmény életképessége biztosítható?

Sajnos azonban, Scholz tanár ur ezt a megbízást sokféle elfoglaltsága miatt nem vállalhatta el, de szíves volt maga helyett egy másik tanárt, dr. Beke Manó urat, ajánlani, mint olyan szakembert, kinek véleményében az egyesület teljesen megbízhatik.

A nyugdíjszabályzat megvizsgálásával tehát dr. Beke Manó tanár ur bízott meg, ki azután vizsgálatának eredményéről a következő szakvéleményt adta:

Nagyságos Horváth Sándor ur útján megbizattam a »Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjszövetkezete« tervezetének átvizsgálásával és véleménynyilvánítással az iránt, hogy célszerű-e a tervezet elfogadása?

Vizsgálataim eredményét a következőkben adhatom elő?

1. A tervezet 4-ik lapján foglalt adatokat néhány próbaszámítással hasonlítottam össze és azt tapasztaltam, hogy a Fischer-féle rokkantsági adatok alapján eszközölt számításaim eredményétől némileg eltérnek. Így pl. hogy egy 25 éves egyén magának rokkantság esetére 50 frtnyi és 65 éves korára, ha ezt mint activ egyén éri meg, 100 frtnyi évjáradékot biztosítson, a táblázat szerint 4·52 frt fizetendő, az én számításom szerint 5·07 frt; a különbség tehát 10% körül van. 30 éves egyénnél a táblázat szerinti díj 5·85 frt; az én számításom szerinti pedig 6·62 frt. Kötelességemnek tartottam ennek felemlítését; de egyuttal megjegyzem, hogy köztudomás szerint a Brune-Fischer-féle statisztikai adatok alapján kissé magas díjak keletkeznek. Bogyó ur e díjakat már redukáltan közölte. A reductió mértékét elfogadhatónak tartom.

2. A II. táblázatból készített próbáim, mind legfőbb csak néhány krnyi különbséget credményeztek, természetesen az 1. alatt említett eltérések tekintetbe vételével.

3. A további táblázatok alapja a XIV. táblázatban van, a mely a felállított képletben egy adatsorozat eltolódása folytán — a Brune-Fischer-féle táblázatot használva — nem egészen pontos; és pedig a fiatalabb párok kevesebbet fizet-

nek, mint e táblázat adatai szerint szükséges volna, az idősebbek pedig többet. Hogy az eltérést bemutassam, ide iktatom a táblázat néhány adatát és mellé az én számításaim eredményét.

éves férfi	éves nő		frt		frt
25	25	esetében a tábl. szerinti díj	197·05	a helyes	211·53
30	30	» » » »	210·27	»	221·77
35	35	» » » »	221·44	»	227·62
40	40	» » » »	227·72	»	226·91
45	45	» » » »	227·22	»	217·69
50	50	» » » »	217·78	»	196·27
25	18	» » » »	220·25	»	244·71
30	20	» » » »	257·73	»	283·38
35	25	» » » »	284·44	»	306·11
40	30	» » » »	306·56	»	323·10
45	35	» » » »	325·41	»	332·35
50	40	» » » »	337·70	»	325·40

Ez adatokból kitűnik, hogy az eltérés maximuma 10% körül van; de a legtöbbször jóval ez alatt áll és egyes korcsoportoknál pozitív, másoknál negatív, úgy, hogy nézetem szerint összességben a szövetkezetre hátrányos nem lehet. Felmerül a másik kérdés, hogy nem kell-e ezt az eltérést egyik vagy másik korcsoportra nézve jogtalannak tekinteni? Erre is azt kell válaszolnom, hogy nézetem szerint nem; mert a hiba nem nagyobb, mint az az eltérés, amely más statisztikai adatok felhasználásából is eredhetett volna, tehát nem nagyobb, mint az a matematikai határ, amely az e fajta számításokat jellemzi pontosság tekintetében. Ez állítás beigazolására próbaszámításokat eszközöltem más statisztikai adatok alapján, amely a legtöbb biztosító-társaságnál a számítás alapját képezi. Ebből következett, hogy pl.:

éves férfi	éves nő		frt		frt
25	25	esetében a díj	207·33	a táblázat szerinti	197·05
30	30	» » » »	208·03	» »	210·77
35	35	» » » »	208·32	» »	221·44
40	30	» » » »	307·96	» »	306·56
45	35	» » » »	319·50	» »	325·41

tehát, mint látjuk, ha egészen helyesen számítottunk Brune-Fischer szerint és a 17 angol biztosító-társaság szerint, akkor a két eredmény között szintén találunk 10%-nyi eltéréseket is, úgy hogy tehát a táblázat adatai valóban az e fajta számításokat jellemző pontosság határán belül elfogadhatóknak tekinthetjük. Már csak azért sem volna érdemes új számítás-

sok eszközlésével időt veszíteni, mert nagyon kevés fiatal házastagja lesz a szövetkezetnek, az idősebbeknél pedig az eltérés csekélyebb és oly irányu, hogy a szövetkezet fennállását nem veszélyezteti.

Mindazonáltal kívánatos, hogy ugy ezen táblázatból, valamint az I. táblázatból eredő adatok helyett az évenkénti díjtartalékok számításánál a pontos számadatok véteessenek tekintetbe.

4. Nehány számítást eszközöltem $3\frac{1}{2}\%$ -os kamatosítás tekintetbe vételével és arra az eredményre jutottam, hogy ezáltal a díjak $7-10\%$ -kal emelkednek és pedig a fiatalabbakra vonatkozólag kevesebbel, az idősebbeknél többel.

5. Összehasonlítottam e díjakat a Foncière díjaival és arra az eredményre jutottam, hogy alacsonyabbak. Így pl. egy 30 éves egyénnek, hogy magának 100 frtnyi életjáradékot biztosítson 60 éves korától fogva, a Foncièrenél évenként 11·11 frtot kell fizetnie (Utmutató 45 lap). Ezzel még nem biztosított magának rokkantsági díjat és fizetnie kell 60 éves koráig akár aktiv, akár rokkant. E táblázat szerint 9·31 frttal biztosít magának 50 frt rokkantsági évdíjat és 60 éves korától fogva, ha ekkor még activ, 100 frt évjáradékot és fizetnie csak addig kell, míg activ.

De itt az összehasonlítás nem oly egyszerű, mint ha a Foncière táblázataiban megtalálható egyik-másik esetet vetem a Brune-Fischer táblázat szerint számítás alá. Álljon itt néhány példa:

A Foncière táblázatai szerint egy

éves férfinak	éves ha neje	éves	frtnyi	özv. nyugd. biztosítására	frtot	
30	25	100			375·47	kell fizetnie
35	30	100	»	»	387·92	»
40	35	100	»	»	401·99	»
45	40	100	»	»	418·31	»
25	25	100	»	»	324·46	»
30	30	100	»	»	328·18	»
35	35	100	»	»	331·74	»
40	40	100	»	»	335·28	»

A Brune-Fischer-féle táblázat adatai szerint:

375·47 frt ellenében áll	319·12 különbség	$18\frac{0}{0}$
387·92 »	345·88 »	$12\frac{0}{0}$
401·99 »	369·94 »	$9\frac{0}{0}$
418·31 »	389·69 »	$7\frac{0}{0}$
324·46 »	263·18 »	$23\frac{0}{0}$
328·18 »	283·54 »	$15\frac{0}{0}$
331·74 »	300·80 »	$10\frac{0}{0}$
335·28 »	313·38 »	$7\frac{0}{0}$

A különbség tehát átlag 10—15%-ra tehető, vagyis ennyivel drágább a Foncière, mint a szövetség.

Megjegyzem azonban, hogy a szövetség előnyét nem abban látom, hogy díjtételei sokkal alacsonyabbak volnának, mint a biztosító társulatok tételei, mert az e téren kifejtett óriási concurrentia folytán a biztosító társulatok díjtételei a matematikaiakat mindinkább megközelítik, hanem abban, hogy a szövetség, mint humanus intézmény, jótékony adományokkal gyarapodik, a melyek idővel a díjak leszállítását eredményezhetik.

6. Végül a kezelési költségekre vonatkozólag megemlítem, hogy azok, nézetem szerint a 3000 frtot meg nem haladják, ha a pénzkezelést valamely pénzintézet igen alacsony díjért, vagy ingyen eszközli. Ez esetben csak egy igazgatóra van szükség (1500 frt, vagy 2000 frt fizetéssel), a díjtartalékok számítása évenként 200—300 frtba kerül s tekintve, hogy az évi bevétel hozzávetőleg 80—100,000 frtra tehető, a díjak legfőlebb 3%-kal volnának a költségek fedezése céljából emelendő.

Ezek után bátorkodom ajánlani, hogy a t. egyesület e tervezetet elfogadhatónak tekintse.

Budapesten, 1893. márczius hó 21-én.

Dr. Beke Manó

a bpesti V. ker. áll. főreáliskolai tanár.

Mint ezen véleményből kitűnik, dr. Beke Manó ur a gazdasztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete által kidolgozott s a tervezett nyugdíjintézet működésének alapját képező nyugdíjtáblázatokat elfogadhatóknak találja, mert bár az egyes táblázatok adatai a Brune-Fischer-féle statisztikai adatokra alapított szigorú számítás eredményéből több tekintetben eltérnek. mind a mellett az eltérések sehol sem akkorák, hogy az e fajta számításokat pontosság tekintetében jellemző határokat túllépnék. Biztosság szempontjából azonban kívánatosnak tartja dr. Beke, hogy az évenkénti díjtartalékok az előbb említett statisztikai adatok alapján pontosan számítottassanak be s véleményének utolsó pontjából az is kitűnik, hogy a kezelési költségek az ezen táblázatok alapján beszédendő díjakból nem lesznek fedezhetőek.

Ezen szakvéleményt figyelembe véve bizottságunk, f. évi márczius 31-én tartott ülésében egyhangulag abban állapodott meg, hogy a gazdasztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesületének megkeresését az alábbi kikötésekkel a t. igazgató választmányak

figyelmébe fogja ajánlani s illetőleg azt fogja javasolni, hogy az adott viszonyok között az országos erdészeti egyesület az erdőtisztek és erdészeti altisztek részére külön nyugdíjintézetet ne létesítsen, hanem az erdészeti alkalmazottaknak is a gazdatisztek és erdészek által létesítendő intézetet ajánlja figyelmükbe, mint olyant, melynél abban az esetben, ha a feltételeket saját részükről is elfogadhatóknak fogják találni, maguk és özvegyeik részére nyugdíjat biztosíthatnak. Mert ha az egyesület is egy új intézetet állítana fel, az kétségkívül versenytársa lenne a most szóban forgó intézetnek, a versenynek pedig mindenesetre az lenne a következménye, hogy egyik intézet sem erősödhetnék úgy meg, mintha a két szak alkalmazottjai részére csak egy intézet létesítettik.

Ezt a javaslatot azonban csak arra az esetre ajánlhatjuk a t. igazgató választmánynak elfogadásra, ha a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete azokat a feltételeket, melyeknek teljesítését részükről egyfelől az intézet biztossága, másfelől az erdészeti alkalmazottak érdekében szükségeseznek tartjuk, maga is hajlandó lesz elfogadni s illetőleg az intézet alapszabályaiba is beiktatja.

Ezek a feltételek pedig a következők :

1. kívánatosnak tartjuk, hogy a fentebbi szakértői véleménynek megfelelően, az évenkénti díjtartalék, a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete által kidolgozott táblázatok mérsekelt adatai helyett a Brune-Fischer-féle statistikai adatokra alapított szigorú számításból eredő pontos adatokkal számíttassanak ki ;

2. miután a fentebb bemutatott szakértői véleményből az tűnik ki, hogy a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete által készített díjtáblázatok kiszámításánál az intézet kezelési költségei nem vétettek figyelembe, feltétlenül szükségesnek tartjuk az intézet alapszabályaiban annak kimondását is, hogy az intézet kezelési költségei sem a tagok által befizetendő díjakból nem fedezhetők, sem a tagokra külön ki nem vethetők, hanem az intézet összes kezelési költségei az intézet alapvagyonának évi kamataiból fedezendők, a mennyiben pedig az intézet alapvagyonának jövedelme az első időkbén nem volna elégséges az összes kezelési költségek fedezésére, a hiány pótlásáról a gazdatisztek és

erdészek segély- és nyugdíjegyeselete, mint az intézet alapítója, lesz hivatva gondoskodni ;

3. az intézet biztonsága érdekében szükségesnek tartjuk továbbá kötelezőleg kimondani az alapszabályokban, hogy a tagok által befizetett díjak, továbbá a díjtartalékok és az intézet vagyonát képező tőkék kizárólag csak magyar földhitelintézeti záloglevelekben és magyar állampapírokba fektethetők ;

4. végül szükségesnek tartjuk, hogy azon erdőtiszték és erdészeti altiszték, kik az intézetbe csak a megalakulás után lépnek be, a 10 frt beiratási díj lefizetésének kötelezettsége alul legalább 1894. május hó 1-ig felmentessenek, mert az erdészek tudva azt, hogy az országos erdészeti egyesület is foglalkozik egy nyugdíjintézet felállításának kérdésével, a belépésre valószínűen addig nem határozzák el magukat, míg a f. évi közgyűlés ebben az ügyben véglegesen nem határoz s határozata köztudomásra nem hozatik, már pedig a folyó évi közgyűlés a legjobb esetben csak szeptember hóban, de esetleg csak december hóban tartatik meg.

Ha ezen kikötéseink a gazdatiszték és erdészek segély- és nyugdíj egyesülete által létesítendő nyugdíjintézet alapszabályainak kidolgozásánál figyelembe vétetnek, s ha az alapszabályoknak — miként feltehető — egyéb határozatai is megfelelő körültekintéssel állapíttatnak meg, úgy — nézetünk szerint — semmiféle ok sem fog fenforogni arra nézve, hogy az erdészet szolgálatában állók ezen intézetbe be ne lépjenek, ha saját és nejeik jövőjét ily módon biztosítani kívánják. Mindenesetre nem lesz szükség rá, hogy az országos erdészeti egyesület az erdészeti alkalmazottak részére külön intézetet létesítsen, mert ez sem nyújthatna nagyobb kedvezményeket tagjainak s a két intézet sem lehetne külön-külön oly erős és életképes, mint ha mindkét gazdasági ág alkalmazottjai egyetlen intézet körül csoportosulnak.

Tisztelettel kérjük tehát, a t. igazgató választmányt, hogy feltételeink teljesítése esetében fentebbi javaslatunkat magáévá tenni s annak idején a közgyűlésnek is elfogadásra ajánlani kegyeskedjék.

Budapest, 1893. márczius hó 31-én.

Horváth Sándor
bizottsági tag.

Bedő Albert
bizottsági elnök.

Ezen jelentéssel kapcsolatban egyszersmind megemlíti a titkár, hogy a bizottság megállapodásairól f. évi április hó 2-án előzetes tájékoztatás a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesülete is értesítettet s erre az egyesület f. évi április hó 20-án a következőkkel felelt.

Az országos erdészeti egyesület elnökének

Nagyméltóságu gróf Tisza Lajos m. kir. minister urnak stb.

Vonatkozással az egyesület tisztelt elnökségének f. é. április hó 1-én 703. sz. a. kelt becses értesítésére, melyben a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének ügyében kiküldött bizottság véleményét előzetesen is közölni szives volt, mindenekelőtt hálánkat fejezzük ki az ügynek beható és előzékeny tárgyalásáért, valamint a szives értesítésért is.

Nagy súlyt fektetvén arra, hogy az országos erdészeti egyesület védszárnyai alatt álló erdészeti közegek nyugdíjintézetünket támogassák és annak kebelébe bizalommal léphessenek, kellemes kötelességünknek tartottuk a f. hó 4-én tartott alakuló közgyűlésben mindent elkövetni arra nézve, hogy a tisztelt egyesület által kiküldött bizottság által tett észrevételeknek és föltételeknek lehetőleg eleget tegyünk.

A közgyűlés érintett igyekezetünket készséggel támogatván, az alapszabályok megfelelőleg módosítottak, miről a mellékelt példányok tanuskodnak.

Egyedül a díjtartalék számítása iránti ama kívánalmat, hogy az a Brune-Fischer-féle táblázat szerint számítsák, nem tartotta szükségesnek az alapszabályokba felvenni. Azonban e kívánság is helyesléssel fogadtatott s az igazgatóság utasított, hogy e határozatot az ügyrendbe vegye fel és keresztülvitele felett örködni el ne mulassza.

Van szerencsém továbbá megjegyezni, hogy a magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély egylete a nyugdíjintézet kiadásainak fedezését a f. hó 15-én tartott közgyűlésben szintén elvállalta.

A nyugdíj intézet alapszabályai a magas kormány jóváhagyásának kieszközlése végett már tegnap felterjesztettek.

Ezek után tisztelettel kérjük a tisztelt erdészeti egyesületet,

hogy a nyugdíjintézetet tagjainak szives figyelmébe és támogató-sába ajánlani kegyeskedjék.

Kitünő tisztelettel maradtunk

Budapest 1893. ápril 20.

Hazafias üdvözlettel a »Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete« nevében :

Baranyay István
ügyvezető igazgató.

Máday
alelnök.

Az igazgató válaszmány a bizottság indokolt javaslatát elfogadván, felkéri az elnökséget, hogy azt a gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesületének fentebbi átiratával együtt a folyó évi közgyűlés elé terjeszsze.

Egyuttal dr. Beke Manó tanár részére szakértői szives közre működéséért 200 frt tiszteletdíjat szavaz meg.

III. Az állami erdőtisztek fizetésjavítása érdekében a földmívelési ministeriumhoz intézendő felterjesztés tervezetének elkészítésére Bedő Albert elnöklete alatt Bothó Imre, br. Feilitsch Arthur, Havas József, Horváth Sándor és Kallina Károly tagokból álló bizottság küldetvén ki, annak nevében Horváth Sándor előadó a következő tervezetet terjeszti elő.

(Lásd a jelen füzet első közleményét.)

Ezen részletesen kidolgozott felirat tervezetet az igazgató válaszmány egyhangulag elfogadja s felkéri az elnökséget, hogy azt az országos erdészeti egyesület nevében minél előbb gróf Bethlen András földmívelésügyi minister ur Ő nagyméltóságához terjeszsze fel.

IV. A folyó évi közgyűlés megtartása iránt az igazgató válaszmány, tekintettel arra, hogy ezzel összefüggésben előbb még némely kérdések tisztázandók lesznek, a következő ülésen fog határozni.

V. A múlt évi közgyűlés azon határozatában, melylyel Fekete Lajos erdőtanácsosnak «Az erdei vetésről és ültetésről» szóló népies munkáját 40 drb arannyal jutalmazta, egyszersmind azt is elrendelte, hogy a megjutalmazott pályamunka 5000 példányban kinyomassék és a községek és községi iskolák közt ingyen kiosztassék. Ennek folytán most a titkár felhatalmazást kér, hogy a kinyomatás iránt intézkedhessék s megemlíti, hogy a kiadási költségek a be-

szerzett adatok szerint a papir minőségéhez képest, mintegy 400—460 frtot fognak igénybe venni.

Az igazgató válaszmány a kért felhatalmazást megadván, a kinyomatás költségeire 460 frtot engedélyez, oly hozzáadással, hogy a munka a csemete nevelésről szóló első népszerű kiadványhoz hasonló kiállításban lesz elkészítendő.

VI. A titkár bemutatja az Erdészeti ut, hid és vasut építéstant tárgyazó «Olcsó szállítás» jeligéjü pályamunka szerzőjének nyilatkozatát, melylyel e pályamunka kéziratát arra az esetre, ha az egyesület azt akár úgy a mint van, akár átdolgozva kiadni szándékozik, az egyesület rendelkezésére bocsájtja, a maga részére semmi mást nem kívánván, mint annak idején 3 példányt a mű kiadásából.

Az igazgató válaszmány ezen szives ajánlatot köszönettel elfogadja s egyszersmind kimondja, hogy a kézirat esetleges felhasználása iránt akkor fog határozni, midőn az Erdészeti ut, hid és vasutépítéstan kézikönyvére hirdetett második pályázat határideje lejár s az eredmény ismeretes lesz.

VII. Márton Sándor m. kir. főerdész, ki a mult évben egy saját találmányu szögátrakó műszerének sokszorosítását és a Wagner K. alapítvány javára való értékesítését ajánlotta volt fel az egyesületnek, kinek azonban ezen ajánlata akkor pénzügyi szempontokból nem fogadtatott el, (Erd. Lapok 1893. évi folyamának 56 old.) most a következő újabb kérelmét intézte az igazgató válaszmányhoz:

Tekintetes Igazgató válaszmány!

A legnagyobb sajnálattal kellett ez év elején tudomást vennem arról, hogy a tekintetes igazgató válaszmány mult évben tett ajánlatomat, másoktól függő okok miatt el nem fogadhatta és hogy le kellett mondanom arról, miszerint óhajtásom — a magyar műszerésre bizás — teljesülhessen.

Ez ajánlatom el nem fogadása egyelőre lehetetlenné tette azt is, hogy a Wagner Károly alapítvány gyarapításához indirekte is hozzájárulhassak. Én azonban nem akarván a verseny nélküli ajánlat miatt czéлом elérésében magamat feltartóztatni: Neuhöfer & Sohn bécsi czéggel léptem érintkezésbe s ez ajánlatomat elfogadta.

A czéggel abban állapodtam meg, hogy a műszerkészítés joga — idő meghatározás nélkül — a céget illeti, azonban tartozik az eladásról jegyzéket vezetni s minden év január hóban, minden eladott példány után 1 frtot (egy forintot), a jegyzék melléklése mellett, a Wagner Károly alapítvány javára be fog fizetni az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába. Ily módon — bátor vagyok hinni — az Országos Erdészeti Egyesület semmit sem kockáztatván: a tekintetes Igazgató válaszmány el fogja ajánlatomat fogadni.

Minthogy pedig a Wagner Károly alap csak akkor gyarapodhat, hogy ha a műszer minél szélesebb elterjedést nyerhet: azon kéréssel vagyok bátor a tekintetes Igazgató válaszmányhoz fordulni, hogy az általam szerkesztendő leírást átvizsgálj, az Erdészeti Lapokban közölni s az ez után járó írói díj felhasználásával róla külön lenyomatot készíttetni méltóztassék.

A külön lenyomatot kérem annak idején Neuhöfer & Sohn cégnek (Bécs Kohlmarkt No. 8.) — a mely a műszert 26 frtért fogja árusítani — elküldeni, hogy azokat a Magyarországra eladott példányokhoz mellékelhesse.

A leírást elfoglaltságomhoz képest legrövidebb idő alatt bátor leszek bemutatni s egyuttal arról is fogok gondoskodni, hogy e leírás valamelyik német szaklapban közöltessék.

Sátor Alja-Ujhely, 1893. márczius 14-én.

A tekintetes Igazgató válaszmánynak
alázatos szolgálója

Márton Sándor
alapítótag.

Az igazgató válaszmány ezt az ajánlatot is köszönettel fogadja, oly megjegyzéssel, hogy, ha a műszer leírása az Erdészeti Lapokban kiadatik, a kivánt külön lenyomatok rendelkezésére fognak bocsáttatni.

VIII. Olvassatik a kereskedelemügyi miniszternek az 1896. évi ezredéves kiállítás ügyében kibocsátott felhívása, melyben egyebek mellett arról is értesíti az elnökséget, hogy a kiállítás közleményeinek egy példánya az egyesületnek is megküldetik.

Köszönettel tudomásul vétetik.

IX. Kosonovszky Frigyes praeparator, szolgálatait ajánlván fel arra az esetre, ha az egyesület az 1896. évi ezredéves kiállítás céljára esetleg bármely zoologiai praeparatumot szándékoznék készíttetni, kéri az egyesületet, hogy az ilyen munkálatokkal intézetét bizza meg.

A kérelem tudomásul vétetik oly megjegyzéssel, hogy ha az egyesületnek ily praeparatumokra esetleg szüksége lesz, Kosonovszky részletes ajánlattételre fog felhivatni.

X. A titkár jelenti, hogy Kutasi Béla ösztöndijas akadémiai hallgató az elmúlt félév végén megtartott vizsgálatokon 5 tantárgyból jeles, 2 tantárgyból jó és 1 tantárgyból elégséges osztályzatot nyert s ennek folytán ösztöndija folytatólag a második félévben is kiszolgáltatik. Egyszersmind felhatalmazást kér a titkár, hogy abban az esetben, ha nevezett tanulmányait a folyó év második felében befejezni fogja, az általa élvezett ösztöndijra a jelenleg is üresedésben levő második ösztöndijjal együtt kiírassa annak idejében a pályázatot.

Az igazgató választmány a bejelentetteket tudomásul veszi s a kért felhatalmazást megadja.

XI. A titkár bemutatja a bécsi »Ornithologischer Verein« f. é. 103. szám alatt kelt következő magyar nyelvű átíratát.

Tekintetes Elnökség!

Midőn a tisztelettel alulírott Bécsi Ornithologiai Egylet alapszabályának, valamint »Die Schwalbe« czimű szakközlönyének 1—1 példányát ezennel mellékelni bátorkodik, egyszersmind van szerencséje önzetlen céljainak szives előmozdítását tiszteletteljesen kérni.

Támogatva a bel- és külföld legtekintélyesebb tudósai s legnevesebb praktikusai által, — p. o. Magyarországról Bikkesy Guido, Csató János, Czyak Ede, Herman Ottó, Kenessey László, dr. Madarász Gyula s többek által — az egylet arra törekszik, hogy közlönyével úgy a tudomány igényeinek, mint a gyakorlat kívánalmainak a lehetőségig megfeleljen. Azonkívül a belépő tag mind azon jogokat élvezzi, melyeket számára az alapszabály biztosít, így nevezetesen az egylet által rendezett felolvasások, tárlatok díjtalan látogatását stb. stb.

Egyletünk tekintélyes állásának igazolásául tán elég lesz arra

utalnunk, hogy ő cs. és kir. fensége, a bold. Rudolf trónörökös azt magas védnökségére érdemesíteni kegyeskedett.

Ezekből folyólag azon kérést kockáztatjuk, méltóztatnék a tekintetes Elnökség saját egylete nevében sorainkba lépni, egyidejűleg azonban a t. cz. érdeklődő egyleti tagokat is — talán legczélszerűbben az »Erdészeti Lapok« utján — a belépésre figyelmeztetni és buzdítani.

Kivánatra a jelentkezőknek alapszabályt és mutatószámot azonnal küldünk, magát a bejelentést pedig a titkárhoz: dr. Leó Pribyl, Wien, IV., Waaggasse 4, kérjük intézni.

Azon kellemes reményben, hogy a tekintetes Elnökség egyletünknek megkeresését szívesen fogadni s annak értelmében eljárni kész leend, maradunk kiváló tisztelettel

a bécsi Ornithologiai Egylet nevében

Dr. Pribyl
titkár.

Bachofen
elnök.

Az igazgató válaszmány ezen megkeresésre kijelenteni kénytelen, hogy az országos erdészeti egyesület más egyesületekbe vagy testületekbe tagként be nem léphet, mert jövedelmeit az alapszabályok értelmében más célra, mint kizárólag erdészeti célokra, fel nem használhatja.

A mi pedig az egyesületi tagok figyelmének felhívását illeti, ezek a szóban forgó átiratról ezen jegyzőkönyv rendén az Erdészeti Lapokból tudomást fognak szerezhetni.

XII. A tagsági díjhátralékok behajtása iránt tett intézkedésekből kifolyólag a titkár a következő kérelmeket és nyilatkozatokat terjeszti elő:

1. br. Feilitsch Arthur egyesületi tagnak a megelőző válaszmányi ülés határozatából hozzá intézett felhívásra adott nyilatkozatát, melyben Erdősi György herbusi m. kir. erdőőrnek anyagi helyzetét valóban súlyosnak mondja s ennek alapján 140 frt törlesztetlen alapítványi tőketartozásának és 24 frtnyi kamathátralékának törlését javasolja;

2. Rényi László nyitra-pereszlényi lakosnak, továbbá Poizl Miklós honvédministeri számtanácsosnak nyilatkozatait, melyekben igazolják, hogy néhai Rényi György ny. honvédezedes, alapítótag, özvegyét minden vagyon nélkül hagyta hátra, minek folytán neve-

zettnek 100 frtnyi alapítványi tőke tartozása és 50 frtnyi kamathátraléka, mint behajthatlan törlendő volna;

3. Özv. Eck Ferenczné folyamodványát, melyben vagyontalanságára hivatkozva, néhai férje 160 frtnyi alapítványi tőke és 27 frtnyi kamattartozásának törlesztését kéri és ezzel kapcsolatban Székely Mihály m. kir. főerdőmesternek nyilatkozatát, melyben igazolja, hogy nevezett özvegynek 380 frt nyugdíján és egy a filloxera által teljesen tönkretett értéktelen szőlőjén kívül csakugyan nincs más vagyona vagy jövedelme;

4. néhai Rudnyánszky Pál alapítótag özvegyének Kelecsényi Ferencz m. kir. erdész által előterjesztett kérelmét, melyben a férje által tett 100 frtnyi alapítvány leírását kéri, mivel három hajadon leányával minden vagyon és segély forrás nélkül állván, annak törlesztésére képtelen;

5. Rákóczy Sámuel rendes tag kérelmét, melyben 24 frtnyi tagsági díj tartozásának törlesztésére addig a míg állást kaphat, időhaladékat kér, arra az esetre pedig, ha ez nem volna teljesíthető, az Erdészeti Lapok 1885—1892. évfolyamait ajánlja fel hátralékának törlesztéséül;

6. Lopusny Kornél folyamodványát, melyben hivatkozva arra, hogy a bíróság által 160 frtnyi alapítványi tőke tartozásának és 20 frt 80 kr perköltségnek 8 nap alatt leendő lefizetésére ítéltetett, az alapítványi tőke lefizetésének kötelezettsége alól való felmentését és a perköltségnek 5 forintos részletekben való törleszthetőségét kéri;

7. Diószeghi Lajos és Tagányi Gábor rendes tagok folyamodványát, melyben kéri, hogy bár oklevelüket csak a folyó év elején küldték vissza, a tagok sorából ez év elejétől kezdve törültsenek;

8. Markos György alapítótag levelét, melyben hivatkozva arra, hogy a törvények értelmében csak 3 évre visszahatólag követelhető a kamatok, kijelenti, hogy 40 frtnyi kamathátralékából 25 frtot nem fizethet ki, de 100 frtnyi alapítványi tőkét és ennek 15 frtnyi 3 évi kamatját hajlandó beküldeni, ha erre május 10-éig terjedő időhaladék engedtetik;

9. Herbst Gyula folyamodványát, melyben az egyesület ügyvédjéhez tagsági díj hátralék fejében beküldött 64 frtból 40 frtnak visszaszolgáltatását kéri azon a czimen, hogy Erdészeti Lapokat

nem kapott. Nevezettnek 1880-tól kezdve tényleg nem küldettek meg a lapok, mert lakhelyének megváltoztatását nem jelentvén be, nem voltak kézbesíthetők.

Ezen el terjesztések alapján az igazgató válaszmány Erdősi György m. kir. erdőőr, néhai Rényi György ny. honvédezedes, néhai Eck Ferencz ny. m. kir. erdőmester és néhai Rudnyánszky Pál káptalani főerdész alapítványi tőke- és kamattartozásának mint behajthatlan követeléseknek a leírását a maga részéről is indokoltan találja s ennek folytán felkéri az elnökséget, hogy ez iránt a folyó évi közgyűlésnek javaslatot tegyen.

Hasonlóképpen megengedhetőnek tartja azt is, hogy Rákóczy Sámuel rendes tag hátralékos tartozásának törlesztéseül az Erdészeti Lapok felajánlott évfolyamait elfogadtassanak.

Ellenben Lopusny Kornél kérelmét nem tartja teljesíthetőnek s ennél fogva a folyamatba tett bírói eljárás beszüntetését csak akkor, azon feltétel alatt engedi meg, ha nevezett kötelezi magát, hogy hátralékos alapítványi tőke és perköltség tartozását f. évi június hó 1-étől kezdve 10 forintos havi részletekben pontosan törleszti.

Nem teljesítheti továbbá az igazgató válaszmány Diószeghi Lajos, Tagányi Gábor és Markos György kérelmét sem, minél fogva Diószeghi és Tagányi tekintettel az alapszabályok határozott rendelkezésére, értesíttetni fognak, hogy tagsági kötelezettségeik a f. év végéig még fennmaradnak, Markos György pedig fel fog hivatni, hogy alapítványi tőkéjén kívül annak összes hátralékos kamatait is törleszse, mivel ellenkező esetben az egyesület bírói uton lenne kénytelen követelését érvényesíteni.

Végül a mi Herbst Gyula kérelmét illeti, az igazgató válaszmány tekintettel arra, hogy nevezettnek a lapok 1889-től kezdve nem küldettek meg s hogy ennek folytán tartozása egy részének leírása több ízbeni kérelmére már kilátásba helyeztetett, megengedi, hogy a beszedett összegből az 1889—1892. évekre eső rész vissza szolgáltatassék.

XIII. A titkár jelenti, hogy az egyesület székházának tűzbiztosítása f. évi augusztus 1-én lejár, felhatalmazást kér ennél fogva, hogy a biztosítást 6 évre megújithassa. Eddig az éghető részek 23.900 frt 86 kr erejéig voltak biztosítva s a díjak és mel-

lékköltségek 6 év alatt 112 frt 91 krt tettek ki. Jövőre a biztosítást az első magyar általános biztosító-társulat ugyanazon összeg erejéig valamivel jutányosabban hajlandó megújítani, a mennyiben díjak és egyéb költségek fejében, ha czek 6 évre előre fizettetnek le, csak 95 frt 60 krt követel. A titkár azonban ajánlja, hogy az egész földfeletti rész, tehát a falak is biztosittassanak kerek számban 100,000 frt erejéig, mivel ugy van értesülve, hogy a biztosítási összeg ez esetben sem lesz 6 évre számítva nagyobb 160 frtnál.

Az igazgató válaszmány a biztosítás megújítását elrendeli s egyszersmind felkéri az elnökséget, hogy a mennyiben a díjak az összes földfeletti részek biztosítása esetében sem haladják meg 6 évre számítva a 160—180 frtot, a biztosítást ily értelemben esz-közölje.

XIV. Horváth Sándor hivatkozva arra, hogy míg az erdei csemeték nem csak a m. kir. államvasutakon, de más vasutakon is jelentékenyen mérsékelt díjak mellett szállítatnak s gyorsárúként feladva is csak a teherárura nézve megállapított díjtételeket viselik, addig a tölgymakkra és általában véve az erdei famagvakra nézve semmiféle kedvezmény sem adatik még akkor sem, ha azok közhasznu erdősitések céljára szállítatnak. Indítványozza tehát, hogy az egyesület intézzen feliratot a földmivelésügyi ministeriumhoz azzal a kéréssel, hogy a kereskedelemügyi ministeriumnál az erdei vetőmagvakra is legalább azt a kedvezményt kegyeskedjék kieszközölni, melyben az erdei csemeték részesítettnek.

Az igazgató válaszmány az indítványt magáévá teszi; tekintettel azonban arra, hogy az üzleti célból nagy mennyiségekben külföldre szállított famagvaknak kedvezményben való részeltetése nem volna indokolt s hogy a külföldről érkező magkészletek szállításának megkönnyítése sem áll érdekünkben, a mennyiben az erdőbirtokosok ma már vetőmag szükségletüket ritka kivételes eseteket leszámítva itthon is beszerezhetik, elégségesnek tartja, ha a kért szállítási kedvezmény csak a hazai állomásokon feladott s innen kizárólag hazai állomásokra szállított erdei magvakra terjesztetik ki. A felterjesztés tehát ily értelemben fog megtétetni.

XV. A megelőző válaszmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek ;

a) készpénz alapítvány fejében befizetett Selmeicz és Bélabánya sz. k. város 160 frt;

b) kötelezvényben tett alapítványaik törlesztésére fizettek: özv. Klein Ödönné 6 frtot, Székely György 1 frtot, Szeniczey Ödön 200 frtot, Temesvári Béla 160 frtot, Szantner József 160 frtot, Pick Henrik 200 frtot, néhai Huszár István örökösei 200 frtot, Bacsák Béla 12 frtot, Radu T. Miklós 5 frtot, Székely Mózes 60 frtot, néhai Szmecsek Béla örököse 160 frtot.

XVI. a következő új tagok jelentetnek be és vétetnek fel:

a) alapító tagul:

Selmeicz és Bélabánya város a Bedő Albert országos főerdőmester 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából annak emlékére tett 160 frt készpénz alapítvánnyal; Bacsák Béla urad. erdőgyakornok eddigi rendes tag 160 frt alapítvánnyal kötelezvényben;

b) rendes tagok:

Král Emil, Sréter Ágoston erdőakadémiai hallgatók, ajánlja Fekete Lajos; Steiner M. Mór fakereskedő, ajánlja Kostyál György; Práztner Károly urad. erdész, Horváth Ferencz urad. erdész, Leitner János magpergető tulajdonos, ajánlja a titkár; Demény Lajos műszaki díjnok, ajánlja Péch Dezső, Plenczner Rezső hercegi főerdész, ajánlja Greiner Lajos; dr. Fodor László akad. tanár, Standtner Jenő akad. tanár, Gruber Győző, Kochen Waldemár, Pribnov Pál, Turcsán Mihály erdőakadémiai hallgatók, ajánlja Vadas Jenő; Leszher Sándor m. kir. erdőőr, ajánlja Gorzó László; Misley Béla műszaki díjnok, ajánlja Urbanovszky Béla; Piatsek János urad. erdőgyakornok, ajánlja Jákói Géza; Mikolásek György urad. erdész, ajánlja Inkey István; Szelenyi Gusztáv főerdész, ajánlja Scholz Miksa; Strauch Ede cs. és k. erdészsegéd, ajánlja Földes János; Fekete József urad. erdőőr, ajánlja Lollok József; Vallasek János kápt főerdőőr és gazdasági kezelő és Wocher Lajos urad. főerdész ajánlja Koller János; Béky Albert erdőgyakornok, ajánlja Bacsák Béla; Dióssy Dezső és Hamar László műszaki

dijnokok, ajánlja Nagy Vincze; K. Nagy Ákos okleveles erdész, ajánlja Eranosz Antal János.

XVII. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Eleőd Jósa és Fekete Lajos választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Hitelesítésül:

Fekete Lajos.

Bedő Albert

elnök.

Eleőd Jósa.

Horváth Sándor.

titkár.

Lapszemle.

Cellulose előállítás az osztrák örökös tartományokban. A «Continentale Holzzeitung» folyó évi második számában a következőket írja:

Bár még nincs is azon a fokon, mint Németországban és Svédhonban, mindazonáltal az osztrák örökös tartományokban a cellulose előállítás nagy lendületet vett; sajnos azonban, hogy a termelés növekedésével az árak folytonosan hanyatlanak. Az éfélé gyárak között legnevezetesebb a *Leykam-Josefthali* papír ipar részvénytársaság gyára, hol évente 60.000—80.000 tömörköbméter fát fogyasztanak el. A felhasznált fának legalább 14 cm vastagnak és göcsnélkülinek kell lennie. A törzsek rendszeren 4 m hosszú tőkékre fűrészeltetnek és meghántatnak; a csucs felé eső rész nem használható.

Karinthiában jelenleg két cellulose gyár van. Az egyik a Wolfsberg melletti Lavanthalban Donnersmark gróf tulajdona, a másik Eisenkappel mellett Thurn grófé. Ez utóbbit mostanság egy angol társaság kezeli. A wolfsbergi cellulose gyár évenként 20.000 tömörköbméter fát dolgoz fel. Ez a fa a gyárba szállítva köbméterenkint 4 frtba kerül. A gyár az építési költségeket (500.000 frt) már régen visszatérítette s most már jelentékeny jövedelmet hoz a tulajdonosnak.

Ujabb időben a Liserthalban is terveznek egy cellulose gyárt. Az építéshez azonban nem igen mernek hozzá fogni. Egy új felfedezés ugyanis az eddigi rendszer szerint felállított cellulose gyárat mind tönkre teheti.

Nem kell egyébként, csak sikerüljön a farostokat vegyi uton kinyerni a faanyagból és végük van a jelenlegi cellulose gyáraknak.